

Dierama pulcherrimum

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Dierama* is afgeleid van het Griekse woord *dierema*, wat "trechter" of "klok" betekent, een verwijzing naar de bloemvorm. De soortaanduiding *pulcherrimum* komt uit het Latijn en is de overtreffende trap van *pulcher*, wat "mooi" betekent. *Pulcherrimum* betekent dus "zeer mooi" of "de allermooiste". Dit onderstreept de sierlijkheid en schoonheid van deze soort. De Nederlandse en Engelse volksnaam is Engelenhengel of *Angel's Fishing Rod*, vanwege de elegante, dunne, overhangende bloeistengels.

Taxonomie

Dierama pulcherrimum is een knolgewas en een van de bekendste soorten uit het geslacht binnen de Lissenfamilie.

- Rijk: Plantae
- Orde: Asparagales
- Familie: Iridaceae (Lissenfamilie)
- Geslacht: *Dierama*
- Soort: *D. pulcherrimum*

Synoniemen

De botanische naam *Dierama pulcherrimum* (Hook.f.) Baker is de geaccepteerde naam. Hoewel er geen veelgebruikte synoniemen zijn, kan de soort in oudere literatuur of in relatie tot variëteiten soms worden aangeduid met afgeleide namen van eerdere geslachtsindelingen, al zijn die niet breed in gebruik.

Foto: Harrie de Vries

Variëteiten en cultivars

Dierama pulcherrimum is een van de meest gekweekte en meest winterharde soorten *Dierama* en heeft daardoor veel cultivars en hybriden voortgebracht. Door de gemakkelijke kruisbestuiving met andere soorten zijn veel planten die als *D. pulcherrimum* worden verkocht eigenlijk hybriden. Bekende cultivars, variëteiten en hybriden van of gerelateerd aan deze soort zijn:

- *D. pulcherrimum* var. *album* ('Snowbells')
- *Dierama* 'Blackbird' (dieppaars/wijnpaars)
- *Dierama* 'Blackberry Bells' (roze-paars tot dieppaars)
- *Dierama* 'Merlin'
- *Dierama* 'Titania' (vaak een hybride met *D. pumilum*, lichtroze)
- *Dierama* 'Puck' (vaak een hybride met *D. pumilum*, stoffig roze)
- *Dierama* 'Strawberry Ice Cream'
- *Dierama* 'Dark Cerise' (donker purper)
- *Dierama* 'Pink Fairies'
- *Dierama* 'Slieve Donard Hybrids' (een reeks hybriden)

Familie

De soort is ingedeeld in de Iridaceae, de Lissenfamilie. Deze familie bestaat uit een groep planten die bekend staan om hun sierlijke bloei, vaak vanuit een knol of wortelstok, en hun grasachtige bladeren. De bloemen hebben meestal drie kelkbladen en drie kroonbladen die op elkaar lijken.

Hoogte

Dierama pulcherrimum is een relatief hoge soort. De pol van het grasachtige, half-groenblijvende blad wordt ongeveer 60 tot 90 centimeter hoog. De lange, draadachtige, gebogen bloeistengels kunnen echter een totale hoogte bereiken van 120 tot 150 centimeter, met uitschieters tot wel 200 centimeter.

Bloemkleur

De bloemen van de zuivere soort variëren aanzienlijk in kleur, meestal van zachtroze tot diep magenta of paars-roze. Door de gemakkelijke hybridisatie is er in de teelt een breed scala aan bloemkleuren beschikbaar, waaronder bijna wit (var. *album*) en donkere tinten purper (zoals 'Blackbird').

Bladkleur

De bladeren zijn smal, lineair, zwaardvormig en hebben een middelgroene tot grijsgroene kleur. Ze vormen een dichte, permanente pol. De bladeren zijn semi-groenblijvend en blijven in milde klimaten groen, maar kunnen in koudere winters beschadigd raken.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Dierama pulcherrimum* ligt in de zomer, van juni tot augustus. Het is een langbloeiende plant; de klokjes openen zich geleidelijk langs de stengel, waardoor de plant gedurende een lange periode sierwaarde biedt.

Standplaats

Dierama pulcherrimum gedijt het beste in de volle zon en op een beschutte plek, omdat de lange stengels gevoelig zijn voor harde wind. De plant heeft een diepe, vruchtbare, maar vooral zeer goed doorlatende grond nodig, idealiter zandig leem. Hoewel het in het wild in vochtige graslanden groeit, is goede drainage cruciaal om wortelrot in de winter te voorkomen.

Herkomst

De soort is endemisch in Zuid-Afrika en komt met name voor in de graslanden van de Oost-Kaap, van de Baziya Mountain tot de Amatole Mountains. De natuurlijke habitat ligt op hoogtes tussen 900 en 1700 meter boven zeeniveau.

Soort gewas

Het is een langlevende, polvormende, overblijvende plant (*perennial*), die groeit vanuit een knol (*geofyt*). Het wordt vaak ingedeeld bij de siergrassen vanwege zijn bladvorm en zijn elegante, bewegelijke groeiwijze.

Vermeerderingswijze

De plant kan worden vermeerderd door zaad en door deling van de pol of de knollen (*cormen*). Zaaien is eenvoudig, maar kan leiden tot variatie in de bloemkleur door kruisbestuiving. De plant is traag in het opbouwen van een volwassen kluit en houdt er niet van om verstoord te worden; deling moet dan ook spaarzaam en bij voorkeur in het voorjaar plaatsvinden.

Klimaatzone

Dierama pulcherrimum is een van de winterhardere soorten en wordt ingedeeld in USDA hardheidszones 7 tot 9. In de meeste West-Europese maritieme klimaten is de plant winterhard tot ongeveer -10 tot -12 graden Celsius, mits hij in extreem goed gedraineerde grond staat om wintervocht te vermijden. In koudere gebieden wordt een beschermende winterdeklaag aangeraden.

Insecten

De bloemen trekken bijen en vlinders aan en spelen een rol bij de bestuiving in de tuin. De plant wordt over het algemeen als plaagbestendig beschouwd. In de natuurlijke habitat kan hij worden belaagd door bepaalde insecten, maar dit is in de teelt zelden een probleem. De plant wordt doorgaans vermeden door grazend wild zoals herten en konijnen.

Bronvermelding

<https://www.pepinieres-la-foret.com/en/acheter-dierama-pulcherrimum-4>

<https://www.rhs.org.uk/plants/dierama/growing-guide>

<https://www.ballyrobertgardens.com/products/dierama-pulcherrimum>

<https://horticulture.co.uk/dierama/varieties/>

<https://www.dierama.nl/soorten-species-1/p/pulcherrimum>

<https://www.missouribotanicalgarden.org/PlantFinder/PlantFinderDetails.aspx?taxonid=442448&isprofile=0&>

<https://futureforests.ie/products/dierama-pulcherrimum>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Dierama</i> (trechter/klok), <i>pulcherrimum</i> (zeer mooi)
Taxonomie	<i>Familie:</i> Iridaceae, <i>Geslacht:</i> <i>Dierama</i> , <i>Soort:</i> <i>D. pulcherrimum</i>
Synoniemen	Geen breed geaccepteerde synoniemen
Variëteiten en cultivars	<i>D. pulcherrimum</i> var. <i>album</i> ('Snowbells'), <i>Dierama</i> 'Blackbird', <i>Dierama</i> 'Blackberry Bells', <i>Dierama</i> 'Strawberry Ice Cream', <i>Dierama</i> 'Dark Cerise'
Familie	Iridaceae (Lissenfamilie)
Hoogte	120- 150 cm (bloeistengels), kan tot 200 cm
Bloemkleur	Variërend van zachtroze tot diep magenta/paars-rose, ook cultivars in wit en donker purper
Bladkleur	Groen tot grijsgroen, smal, grasachtig
Bloeiperiode	Zomer (juni- augustus)
Standplaats	Volle zon, beschut tegen harde wind, diepe, zeer goed doorlatende grond
Herkomst	Oost-Kaap, Zuid-Afrika (berggrasland op 900- 1700 m)
Soort gewas	Geofyt (knolgewas), polvormende, semi-groenblijvende overblijvende plant
Vermeerderingswijze	Zaad, deling (moet spaarzaam gebeuren, houdt niet van verstoring)
Klimaatzone	USDA zone 7- 9 (winterhard tot ca. -10 graden Celsius, mits droge winter)
Insecten	Trekt bijen en vlinders aan; wordt gemeden door herten en konijnen